

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1972

Vragen van de leden **Van Bommel** (SP) en **Servaes** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het militaire optreden van onder meer Saudi-Arabië in Jemen* (ingezonden 2 april 2015).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 16 april 2015).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten van mensenrechtenorganisaties en journalisten over tientallen doden onder burgers door luchtaanvallen van onder meer Saudi-Arabië op doelen in Jemen, onder andere een aanval op een VN-vluchtelingenkamp?¹ Welk beeld heeft u hiervan?

Antwoord 1

Ja.

Het kabinet maakt zich ernstig zorgen over de vele slachtoffers die vallen als gevolg van het voortdurende oorlogsgeweld in Jemen, alsmede de zeer ernstige humanitaire consequenties van het conflict. Er is sprake van tekorten aan voedsel, water en medische voorzieningen.

Volgens OCHA zijn er 311 dodelijke slachtoffers gevallen in de periode tussen 26 maart en 7 april. De meeste slachtoffers vielen in de steden Sana'a, Aden en Al-Dhale'e. De WHO spreekt van 614 doden en 2038 gewonden in de periode tussen 19 maart en 5 april. Het aantal ontheemden ligt volgens UNICEF rond de 100.000, het overgrote deel (80.000) in het zuiden.

Vraag 2

Deelt u de zorgen van o.a. Amnesty International en Human Rights Watch dat dergelijke aanvallen mogelijk in strijd zijn met het oorlogsrecht? Indien ja, hoe spreekt u de landen hierop aan?

¹ Six children among dozens killed in Saudi Arabian-led airstrikes, <https://www.amnesty.org/en/articles/news/2015/03/yemen-six-children-killed-in-saudi-arabian-airstrikes/>, 26 maart 2015 & Saudi-Led Airstrikes Take Civilian Toll, <http://www.hrw.org/news/2015/03/28/yemen-saudi-led-airstrikes-take-civilian-toll>, 28 maart 2015 & Yemen civilian death toll mounts, as families flee Saudi-led air strikes, <http://www.smh.com.au/world/yemen-civilian-death-toll-mounts-as-families-flee-saudiled-air-strikes-20150331-1mbjbd.html>, 31 maart 2015.

Antwoord 2

Het kabinet heeft kennis genomen van genoemde berichten van Amnesty International en Human Rights Watch. Er is op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar om een afgewogen oordeel te geven of de luchtaanvallen in overeenstemming met het toepasselijke humanitair oorlogsrecht zijn uitgevoerd.

Vraag 3

Deelt u de analyse dat luchtaanvallen door de coalitie onder leiding van Saudi-Arabië bijdragen aan verdere escalatie van het conflict in Jemen? Indien nee, waarom niet?

Antwoord 3

Er is al lange tijd in Jemen sprake van een instabiele situatie. Op basis van een initiatief van de landen van de Gulf Cooperation Council, waaronder Saoedi-Arabië, en onder aanvoering van de VN, werd lange tijd gewerkt aan een inclusief politiek proces dat alle partijen omvat en dat beoogde de weg te bereiden voor politieke, sociale en economische hervormingen.

De verdere militaire opmars van de Houthi's in maart, toonde aan dat zij niet open stonden voor een politieke oplossing. Met de aanval op Aden raakte een politieke oplossing nog verder uit het zicht. President Hadi heeft toen de internationale gemeenschap gevraagd militair in te grijpen. Dit vormde de aanleiding voor de militaire interventie onder leiding van Saoedi-Arabië. De interventie is niet zonder risico's. Proportionaliteit is van groot belang, burgerdoden moeten worden vermeden, en internationaal recht moet worden nageleefd. Het kabinet is van mening dat de Houthi's zo spoedig mogelijk hun wapens moeten neerleggen om een nog verdere escalatie te voorkomen. Alle partijen moeten terugkeren naar de onderhandelingstafel.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u berichten dat een Saudisch grondoffensief aanstaande is?²

Antwoord 4

Het kabinet heeft kennis genomen van persberichten waarin wordt geschreven dat een grondoffensief zou worden voorbereid. Saoedi-Arabië heeft verklaard een grondoffensief niet uit te sluiten. Het kabinet heeft geen aanwijzingen dat de coalitie onder leiding van Saoedi-Arabië hiertoe op korte termijn wil overgaan.

Vraag 5

Bent u bereid om bilateraal en in EU-verband op te roepen tot een direct staakt-het-vuren zodat teruggekeerd kan worden naar onderhandelingen onder leiding van de VN?

Antwoord 5

Nederland is van mening dat dit conflict niet opgelost kan worden met militaire middelen. Nederland zal, met internationale partners, aandringen op een politieke oplossing met betrokkenheid van alle partijen. De partijen moeten terug naar de onderhandelingstafel, onder leiding van de VN, op een neutrale locatie.

Nederland zal dit voortdurend blijven uitdragen, in Europees verband en in consultaties met regionale partners. De Raad Buitenlandse Zaken zal op 20 april waarschijnlijk ook over Jemen spreken. Nederland zal bij die gelegenheid bovengenoemde boodschappen herhalen.

Vraag 6

Kunt u uw antwoorden toelichten en deze vragen spoedig beantwoorden?

Antwoord

Ja.

² Airstrike on Yemen refugee camp could portend Saudi ground incursion <http://edition.cnn.com/2015/03/30/middleeast/yemen-saudi-arabia-intervention/>